

EXPUNERE DE MOTIVE
la proiectul de decizie al președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și
Reglementare în Comunicații
privind planurile emisiunilor filatelice, condițiile de emiter, tipărire, punere în
circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor
poștale

1. Introducere

În ansamblul mijloacelor utilizate pentru atestarea plății anticipate a serviciilor poștale, timbrele poștale ocupă un loc special, atât datorită faptului că reprezintă modalitatea uzuală de tarifare pentru anumite categorii de servicii poștale prestate de furnizorul de serviciu universal, cât și din perspectiva atributelor de însemn statal și totodată de bun prin care se promovează patrimoniul cultural național, putând constitui un obiect de colecție și o valoare tezurizabilă.

La nivel mondial, chiar în condițiile procesului de liberalizare treptată a pieței serviciilor poștale și, totodată, al creșterii gradului de utilizare al altor modalități de francare a trimiterilor poștale, timbrul poștal își păstrează utilitatea practică, asigurând în continuare un acces facil la anumite categorii de servicii poștale, îndeosebi la serviciile având ca obiect trimiteri de corespondență .

Concomitent, evoluțiile tehnologice înregistrate de societatea contemporană, îndeosebi cele din domeniul înaltei tehnologii, au influențat și modul în care se realizează emiter, tipărirea și punerea în circulație a timbrelor și efectelor poștale, cel mai recent exemplu fiind cel al timbrelor „inteligente” puse în circulație de unul din operatorii naționali desemnați conform actelor Uniunii Poștale Universale.

În România, activitatea de emiter și comercializare a timbrelor și efectelor poștale cunoaște o îndelungată tradiție, multe dintre emisiunile lansate dobândind o valoare filatelică semnificativă la nivel mondial.

Având în vedere necesitatea reglementării la nivel internațional a aspectelor legate de emiterea și punerea în circulație a timbrelor poștale, statele membre ale Uniunii Poștale Universale, au convenit asupra unui set de principii aplicabil emiterii și punerii în circulație de către operatorii poștali naționali a timbrelor necesare pentru francarea trimiterilor poștale ce fac obiectul serviciilor prestate de către acești operatori.

Ținând seama de aceste cerințe ale cadrului internațional stabilit prin actele Uniunii Poștale Universale, legislația primară acordă Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), competența de a stabili planurile emisiunilor filatelice, condițiile de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor poștale.

În acord cu aceste competențe legale, ANCOM și-a propus, prin Planul de acțiuni pentru anul 2010, să reglementeze activitățile filatelice prin stabilirea planurilor emisiunilor filatelice, precum și a condițiilor de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și comercializare a timbrelor și efectelor poștale.

2. Context internațional

Actele Uniunii Poștale Universale stabilesc cadrul internațional aplicabil emiterii, punerii în circulație și utilizării timbrelor poștale. Astfel, art. 8 „*Timbre poștale*” din Convenția Poștală Universală și Protocolul final, adoptate la Congresul de la Geneva al Uniunii Poștale Universale la 12 august 2008, ratificate de România prin Legea nr. 328/2009 privind ratificarea actelor adoptate la Congresul Uniunii Poștale Universale de la Geneva, stabilește la pct. 2 că:

„2. Timbrul poștal:

2.1. este emis și pus în circulație exclusiv sub autoritatea statului membru, în conformitate cu Actele Uniunii;

2.2. este un atribut al suveranității și constituie:

2.2.1. o dovadă a plății francării corespunzătoare valorii sale intrinsece, atunci când este aplicat pe o trimitere poștală conform Actelor Uniunii;

2.3. trebuie pus în circulație în statul membru sau pe teritoriul emitent, pentru a fi utilizat în scopul francării poștale sau în scop filatelic, conform legislației naționale;

2.3bis - Timbrele poștale trebuie să fie accesibile tuturor locuitorilor statului membru sau ai teritoriului emitent.”

De asemenea, Regulamentul poștei de scrisori și protocolul său final, aprobat prin Ordinul ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 220/2006 privind aprobarea documentelor adoptate de către Consiliul de Exploatare Poștală al Uniunii Poștale Universale la reuniunea anuală din ianuarie 2005, cu modificările și completările ulterioare, stabilește regulile privind notificarea emisiunilor de timbre poștale din statele membre ale Uniunii Poștale Universale, reglementând totodată și unele caracteristici tehnice ale acestora.

Totodată, prin Recomandarea C 26/2008 al celui de-al 24-lea Congres al Uniunii Poștale Universale, s-a adoptat Codul de deontologie filatelică pentru folosința țărilor membre U.P.U., act care, deși conține dispoziții având caracter de recomandare, menționează unele principii general valabile în activitatea de emitere și comercializare a timbrelor poștale. Astfel, cele mai importante recomandări vizează următoarele aspecte:

- administrațiile poștale, care creează produse filatelice, trebuie să se asigure că utilizarea timbrelor poștale și a celorlalte mijloace de francare nu va duce la crearea de produse poștale care nu ar rezulta din aplicarea procedurilor poștale propriu-zise;

- administrațiile poștale vor lua măsurile necesare în vederea asigurării unor emisiuni de timbre poștale care să acopere cererea de pe piață. Acestea se vor asigura că numărul timbrelor emise în fiecare an este limitat la capacitatea de absorbție a pieței. Dacă nu au fost stabilite politicile în această privință, administrațiile poștale trebuie să răspundă cu prudență

la cererea pieței în vederea evitării aprovizionării excesive. Administrațiile poștale nu vor satura piața, întrucât acest lucru ar putea îndepărta filateliștii și colecționarii de acest hobby;

- autoritățile poștale emitente nu vor sprijini sau aproba folosirea vreunui artificiu menit a determina creșterea vânzărilor de timbre poștale sau a produselor încorporând timbre poștale, prin sugerarea unei potențiale rarități a acestor produse.

Referitor la emiterea timbrelor poștale, cadrul european privind serviciilor poștale, transpus până în prezent în legislația națională, respectiv Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind regulile comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale comunitare și îmbunătățirea calității serviciilor, cum a fost modificată și completată prin Directiva 2002/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului pentru modificarea Directivei 97/67/CE, în ceea ce privește continuarea deschiderii concurenței în domeniul serviciilor poștale comunitare, acordă statelor membre, prin dispozițiile art. 8, o libertate deplină în stabilirea normelor privind emiterea timbrelor poștale.

3. Cadrul legal național

Conform dispozițiilor art. 34 din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 642/2002, cu modificările și completările ulterioare, *„Planurile emisiunilor filatelice, condițiile de emiter, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor poștale, se stabilesc de autoritatea de reglementare.”*

Desemnarea persoanelor juridice care desfășoară activitatea de emiter și comercializare a timbrelor și efectelor poștale, precum și a persoanelor responsabile cu aducerea la îndeplinire a obligațiilor prevăzute în acordurile internaționale la care România este parte, legate de emisiunile de timbre poștale, s-a realizat prin intermediul a două acte normative, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 42/2004 privind înființarea Societății Comerciale „Romfilatelia” – S.A., ca filială a Companiei Naționale „Poșta Română” – S.A., și Ordinul ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 118/2004 privind desemnarea unor persoane juridice de drept privat responsabile cu îndeplinirea obligațiilor care decurg din ratificarea de către România a Convenției Uniunii Poștale Universale, a Aranjamentului serviciilor de plată ale poștei și a regulamentelor lor de aplicare.

4. Obiectul reglementării

Având în vedere dispozițiile cadrului legal în vigoare, care, prin prevederile Hotărârii Guvernului nr. 42/2004, atribuie dreptul exclusiv de a emite, de a pune și retrage din circulație, de a distribui și comercializa timbre și efecte poștale, Societății Comerciale „Romfilatelia” - S.A., denumită în continuare *Romfilatelia*, și, subsecvent, prin dispozițiile Ordinului ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 118/2004, obligă Romfilatelia să transfere dreptul exclusiv de distribuție și comercializare a timbrelor și efectelor poștale către Compania Națională „Poșta Română” S.A., denumită în continuare *CNPR*, proiectul de decizie impune unele obligații specifice în sarcina celor două entități.

Stabilirea acestor obligații s-a realizat în acord cu obiectul principal de activitate al acestora, urmărindu-se crearea unui cadru funcțional în ceea ce privește conceperea, adoptarea și publicarea planurilor emisiunilor filatelice, și, respectiv, a condițiilor de emiter, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor poștale.

Planul emisiunilor filatelice și, respectiv, condițiile de emiter, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrelor și efectelor poștale, sunt documente cu caracter tehnic, care trebuie să respecte cadrul general propus prin proiectul de decizie.

5. Planul emisiunilor filatelice

În proiectul de decizie supus consultării, Planul emisiunilor filatelice, denumit în continuare *Plan*, este definit ca „document emis anual, ce cuprinde emisiunile filatelice ce urmează a fi puse în circulație în cursul anului următor, tirajul minim estimat al fiecărei emisiuni filatelice, tematica și subiectele acestora, componența emisiunilor filatelice, calendarul de emitere, numărul și dimensiunile formelor de machetare ce întregesc emisiunile filatelice, precum și alte aspecte relevante pentru punerea în circulație a emisiunii filatelice.”

Plecând de la această definiție a noțiunii, proiectul de decizie supus consultării își propune să stabilească un set minimal de reguli privind modul de elaborare și conținutul Planului, precum și o procedură referitoare la adoptarea, modificarea și publicarea acestuia.

Astfel, până la data de 15 septembrie a fiecărui an, Romfilatelia va stabili și va supune spre aprobare ANCOM planul emisiunilor ce urmează a fi puse în circulație în cursul anului următor, autoritatea de reglementare urmând să evalueze conformitatea Planului transmis spre aprobare, atât cu dispozițiile proiectului de decizie, cât și cu cele ale altor dispoziții legale aplicabile.

Dacă în urma acestei analize, ANCOM va considera că, în vederea asigurării conformității Planului cu prevederile legale în vigoare, este necesară modificarea acestuia, autoritatea de reglementare va solicita modificarea acestuia, Romfilatelia fiind obligată să efectueze modificările solicitate.

După aprobarea Planului, acesta poate fi modificat sau suplimentat doar în situații excepționale, temeinic justificate, și doar cu aprobarea ANCOM, prin transmiterea de către Romfilatelia a unei propuneri motivate în acest sens.

De asemenea, pentru a asigura informarea publicului interesat asupra emisiunilor filatelice ce vor fi lansate în cursul anului următor, ANCOM consideră necesar ca Romfilatelia să publice pe pagina proprie de internet Planul aprobat de autoritatea de reglementare.

Legat de conținutul Planului, proiectul de decizie prevede în mod expres faptul că acesta trebuie să cuprindă:

- emisiunile filatelice;
- tematica fiecărei emisiuni filatelice;
- subiectele fiecărei emisiuni filatelice;
- componența emisiunii filatelice;
- numărul și dimensiunile formelor de machetare ce întregesc emisiunile filatelice;
- tirajul minim estimat al fiecărei emisiuni filatelice ce urmează să fie pusă în circulație;
- calendarul de punere în circulație a emisiunilor filatelice;
- orice alte aspecte relevante.

De asemenea, s-a propus ca Planul să se întocmească avându-se în vedere necesitățile estimate de francare ale CNPR pentru anul următor, estimarea vânzărilor de timbre și efecte poștale ce urmează a fi realizate de Romfilatelia în cursul anului următor, propunerile privind tematica și subiectele emisiunilor filatelice, prevederile actelor și recomandărilor Uniunii Poștale Universale, precum și alte priorități impuse de interesul public general. Totodată, în vederea determinării necesităților de francare ale CNPR, aceasta din urmă va fi obligată să transmită autorității de reglementare, până la data de 31 august a fiecărui an, informații privind: numărul de timbre utilizate în anul anterior, defalcat pe valori nominale și pe luni calendaristice, tirajul fiecărei emisiuni filatelice comandate de CNPR în anul anterior, defalcat pe valori nominale, precum și orice alte aspecte pe care le consideră relevante.

De asemenea, CNPR comunică anual Romfilatelia și ANCOM, până la data de 31 august, necesarul de francare estimat pentru anul următor, defalcat pe valori nominale și pe luni calendaristice.

Având în vedere că timbrul poștal este, în primul rând, un mijloc prin care se probează plata anticipată a contravalorii unui serviciu poștal, proiectul de decizie prevede ca valorile nominale ale timbrilor emise să fie stabilite pe baza tarifelor serviciilor poștale prestate de CNPR. Emiterea unor timbre cu valori nominale sensibil diferite de valorile tarifelor practicate de CNPR ar afecta utilitatea acestora ca mijloc de francare a trimitărilor poștale, putând conduce la realizarea unor produse filatelice fără caracter poștal.

Prin proiectul de decizie se mai stabilesc condițiile minime pe care trebuie să le respecte Romfilatelia în ceea ce privește temele și subiectele emisiunilor filatelice ce vor fi incluse în Plan. Astfel, în procesul de selectare a temelor, subiectelor și motivelor din cadrul fiecărei emisiuni filatelice vor trebui să fie respectate următoarele principii și criterii:

- a) sunt în concordanță cu actele Uniunii Poștale Universale;
- b) tematica și subiectele sunt semnificative pentru România, având o strânsă legătură cu identitatea culturală a poporului român;
- c) au, în cazul comemorării personalităților sau evenimentelor străine de statul român, o legătură strânsă cu România;
- d) nu au un caracter ofensator pentru o personalitate sau un stat;
- e) contribuie la promovarea culturii și menținerea păcii;
- f) evenimentele istorice pot fi marcate la multipli de 5 ani;
- g) temele politice sunt excluse;
- h) subiectul emisiunilor filatelice nu poate face referire la organizații neguvernamentale sau societăți comerciale ori la mărfuri și servicii oferite pe baze comerciale;
- i) persoanele în viață nu pot constitui subiectul unei emisiuni filatelice;
- j) persoanele decedate pot constitui subiectul unei emisiuni filatelice numai după împlinirea a minim 5 ani de la deces;

Cu titlu excepțional, ANCOM poate aproba, la propunerea Romfilatelia, emiterea unor emisiuni fără respectarea principiilor de la lit.c), f), h), i), j), numai în condițiile în care acestea au, prin natura lor, o importanță deosebită în ceea ce privește dezvoltarea domeniului filatelic și imaginea României pe plan mondial.

6. Condițiile de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrilor și efectelor poștale

Având în vedere atât dispozițiile acordurilor internaționale la care România este parte, cât și practica internațională în domeniu, prin proiectul de decizie ANCOM propune ca timbrele poștale să respecte următoarele cerințe: să aibă inscripționat textul „România”, valoarea nominală urmată de denumirea sau de simbolul monedei naționale și, facultativ, textul „Poșta Română”; să conțină indicația anului emiterii; să aibă dimensiuni, pe axa verticală sau orizontală, cuprinse între 15 mm și 55 mm; eventualele perforații sau impresiuni în relief vor trebui să nu afecteze claritatea textelor imprimate pe timbru; să se realizeze, atunci când este cazul, o distincție clară între valoarea nominală și suprataxă.

Pentru a aduce la cunoștința persoanelor interesate data și locul lansării emisiunii filatelice precum și tirajul acesteia, Romfilatelia va publica pe pagina sa internet un anunț ce va include toate elementele menționate.

Referitor la comercializarea timbrilor și efectelor poștale, proiectul supus consultării publice stabilește că această activitate se va realiza, pentru timbrele destinate francării trimitărilor poștale, prin intermediul punctelor de acces deservite de personal ale CNPR, Romfilatelia putând comercializa, direct sau prin intermediul altor persoane, seriile filatelice ce intră în componența emisiunilor filatelice aflate în circulație, doar în întregul lor. În cazul

comercializării de către Romfilatelia a celorlalte forme de machetare filatelică, proiectul de decizie nu prevede nici un fel de restricții. Această soluție se impune având în vedere că timbrul poștal utilizat pentru francarea trimerilor poștale reprezintă dovada achitării contravalorii unui serviciu poștal prestat de CNPR.

Totodată, cele două categorii de timbre poștale răspund unor nevoi diferite, pe de o parte necesităților funcționale determinate de utilizarea anumitor servicii poștale oferite de CNPR, pe de altă parte satisfacerii cererii existente pe piața filatelică.

Comercializarea timbrilor și efectelor poștale fără suprataxă, destinate francării trimerilor poștale, se va realiza numai la valoarea lor nominală.

În cazul timbrilor cu suprataxă acestea vor fi comercializate la valoarea rezultată ca sumă între valoarea nominală și suprataxa stabilită prin Planul aprobat de ANCOM.

În legătură cu retragerea din circulație a timbrilor și efectelor poștale utilizate la francarea trimerilor poștale, proiectul de decizie prevede situațiile în care emisiunile filatelice aflate în circulație pot fi retrase. Astfel, în cazul împlinirii unui termen de 2 ani de la data punerii în circulație a emisiunii filatelice, precum și la epuizarea stocului comandat de către CNPR dintr-o anumită emisiune, Romfilatelia va emite o decizie de retragere din circulație a respectivelor emisiuni. În ipoteza epuizării stocului comandat de CNPR, Romfilatelia va emite decizia de retragere doar la solicitarea scrisă a CNPR.

Simultan cu transmiterea către ANCOM și CNPR a unor copii de pe deciziile de retragere, Romfilatelia, în vederea informării persoanelor interesate, va publica decizia pe pagina sa de internet.

Totodată, CNPR are obligația de a pune la dispoziția utilizatorilor, în toate punctele de acces deservite de personal, informații privind retragerea din circulație a emisiunilor filatelice.

De asemenea, proiectul de decizie stabilește că după data retragerii din circulație a emisiunii filatelice, timbrele și efectele poștale ce compun emisiunea filatelică respectivă, pot fi comercializate doar de către Romfilatelia.

Pentru a asigura eficacitatea măsurilor propuse de ANCOM, considerăm că este necesară stabilirea unor sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor stabilite în sarcina Romfilatelia prin proiectul de decizie. Instituirea unor măsuri de reglementare, fără să existe posibilitatea de coerciție, în vederea asigurării respectării acelor măsuri, constituie o formă fără fond, autoritatea publică fiind obligată să se bazeze pe auto-disciplina adresantului normei juridice. Prin urmare, este necesar ca impunerea măsurilor prevăzute de proiectul de decizie să se realizeze în regim de putere publică. Astfel, potrivit art. 52 din Ordonanța Guvernului nr. 31/2002, *„În cazurile în care, în temeiul prezentei ordonanțe, autoritatea de reglementare este împuternicită să stabilească anumite obligații, condiții, standarde, reguli, proceduri sau termene, autoritatea de reglementare este, de asemenea, împuternicită să stabilească sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea acestor obligații, condiții, standarde, reguli, proceduri și termene”* (subl. ns.). Ținând seama de aceste dispoziții, ANCOM propune ca nefurnizarea de informații corecte și complete, la solicitarea ANCOM, netransmiterea Planului ori nerespectarea acestuia sau a condițiilor de emitere, tipărire, punere în circulație, retragere din circulație și de comercializare a timbrilor și efectelor poștale, să constituie abateri administrative, care să fie sancționate cu amendă în cuantum de până la 10.000 lei pe zi de întârziere. Cuantumul maxim al amenzilor administrative a fost stabilit prin similitudine cu cel stabilit de dispozițiile art. 60 din Ordonanța Guvernului nr. 31/2001, care reglementează o categorie echivalentă de sancțiuni.